

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uitvoerings- en handhavingsbeleid

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2019-0000042469

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

1

Datum 14 maart 2019
Betreft De toezeggingen gedaan in het debat over het toezicht op aangiften vennootschapsbelasting van het mkb

Geachte voorzitter,

In het debat over het toezicht op aangiften vennootschapsbelasting van het midden- en kleinbedrijf (mkb) van 21 februari jongstleden heb ik een aantal toezeggingen gedaan. Voor zover mogelijk kom ik de toezeggingen met deze brief na.

Kamervragen over uitstaande belastingschuld

De leden Omtzigt (CDA) en Lodders (VVD) hebben mij vragen gesteld over de uitstaande belastingschuld (ingezonden 14 februari 2019). In mijn brief van 20 februari jongstleden heb ik aangegeven dat ik langer de tijd nodig had om een volledige en gevalideerde analyse te maken van de uitstaande vorderingen.¹ De antwoorden op de vragen en de bijbehorende analyse vindt u bijgevoegd.

Steekproef op niet-beoordeelde aangiften mkb

Ik heb aan het lid Nijboer (PvdA) toegezegd om een kleine steekproef uit te voeren op de aangiften vennootschapsbelasting over het jaar 2016 in categorie 2 waarover in november 2018 is besloten om deze verder niet handmatig te beoordelen. De Belastingdienst zal 225 aangiften (circa 1%) beoordelen conform de systematiek voor aangiften die in categorie 1 terechtkomen. Ik zal uw Kamer voor de zomer informeren over de resultaten van deze beoordeling.

Als uit de beoordeling van de aangifte over het belastingjaar 2016 blijkt dat hiertoe aanleiding is, zal behandeling plaatsvinden van de aangifte over het belastingjaar 2017. De behandeling van deze aangiften zal langer duren, omdat daarvoor nodig is dat de aangifte binnen is en contact met de belastingplichtige moet plaatsvinden.

Het leereffect bij het opstellen en aanscherpen van selectieregels

Het lid Lodders (VVD) heeft mij in het debat gevraagd waarop de keuze voor de selectieregels voor aangiften vennootschapsbelasting van het mkb wordt gebaseerd en hoe deze selectieregels worden aangescherpt.

---

¹ Kamerstukken II 2018/19, 31066, nr. 457.

De selectieregels worden ontwikkeld door vaktechnische experts in samenwerking met data-analisten. Ze worden zo gekozen dat de aangiftebehandeling zo effectief mogelijk is. Daarbij zijn meerdere factoren van belang, zoals nieuwe wet- en regelgeving, het risico, de uitstraling en het voorkomen van voorspelbaarheid. Daarbij wordt rekening gehouden met welke rubrieken in de aangifte het meest foutgevoelig zijn. Het weegt ook mee of bij het achterwege blijven van een controle een fiscale claim verloren kan gaan. De beschikbare capaciteit wordt ingezet op de aangiften waar het risico op grond van de selectieregels als het hoogst wordt geschat.

Uitvoerings- en handhavingsbeleid

Ons kenmerk
2019-0000042469

Ieder jaar worden de selectieregels opnieuw vastgesteld. Daarbij probeert de Belastingdienst het ieder jaar weer beter te doen, door te leren van de ervaringen uit voorgaande jaren. De Belastingdienst houdt ook rekening met ontwikkelingen in het aangiftegedrag, bijvoorbeeld als uit de uitworp blijkt dat in een bepaald onderdeel van de aangifte in een groot aantal gevallen fouten worden gemaakt. Een concreet voorbeeld is het onderwerp 'kosten van de verwerving en vervreemding van deelnemingen'. Hiervoor is een rubriek toegevoegd in de aangifte (voor het eerst over het belastingjaar 2016) die belastingplichtigen helpt fouten in de aangifte te voorkomen. Op deze manier worden de selectieregels voortdurend verbeterd en aangepast aan de maatschappelijke ontwikkelingen.

Het aantal correcties bij de beoordeelde aangiften Vpb

Ik heb aan het lid Omtzigt (CDA) toegezegd om een inschatting te geven van het aantal correcties dat de Belastingdienst heeft opgelegd bij de beoordeelde aangiften vennootschapsbelasting van het mkb in categorie 1 voor het belastingjaar 2016. Voor het belastingjaar 2016 zijn in totaal 58.500 aangiften aan categorie 1 toebedeeld. Voor circa 35.000 aangiften wordt de aanslag na beoordeling door het geoefende oog conform aangifte opgelegd. Van de resterende aangiften waren eind februari 2019 ruim 11.500 aangiften behandeld. Dat heeft in bijna 2.800 gevallen tot een correctie geleid, met een totaalbedrag aan Vpb-grondslag van circa € 520 miljoen. Circa 12.000 van de aangiften uit categorie 1 zijn eind februari nog niet afgedaan.

De 2500 aangiften die in november 2018 uit categorie 2 zijn overgeheveld naar categorie 1 zijn onderdeel van bovenstaande totalen. Van de circa 250 Vpb-aangiften van geëmigreerde dga's zijn waar nodig signalen doorgegeven naar de ontvanger voor het invorderen van de conserverende aanslag. De andere circa 2250 aangiften waren aangiften van stichtingen en verenigingen.

Van de 2500 aangiften zijn inmiddels circa 1400 aangiften beoordeeld door het geoefend oog. Van de 1400 beoordeelde aangiften, zijn er 800 conform aangifte afgedaan. De 600 resterende aangiften (van stichtingen en verenigingen) zijn behandeld door vaktechnisch experts. Zoals aangegeven in mijn brief van 1 februari ging het hierbij onder meer om de toets of stichtingen en verenigingen zijn vrijgesteld in de zin van artikel 6 van de Wet op de vennootschapsbelasting.² Van deze 600 aangiften bleken bij de behandeling ongeveer 320 stichtingen en verenigingen te zijn vrijgesteld. Dat betekent dat de winst van deze stichtingen en verenigingen niet belast is en dat verliezen niet verrekenbaar zijn. Deze 320 stichtingen en verenigingen hadden per saldo een bedrag van € 11 miljoen verlies aangegeven. Omdat de Belastingdienst bij de behandeling echter heeft vastgesteld dat deze stichtingen en verenigingen zijn vrijgesteld, kan dat bedrag niet meer verrekend worden.

² Kamerstukken II 2018/19, 31066, nr. 441.

Van de 2500 aangiften worden 1100 aangiften nog beoordeeld.

**Uitvoerings- en
handhavingsbeleid**

De kosten van het beoordelen van alle uitgeworpen aangiften

De Belastingdienst zet de beschikbare capaciteit steeds zo effectief mogelijk in. Voor het belastingjaar 2016 betekende dat dat 120.000 aangiften vennootschapsbelasting van het mkb werden uitgeworpen, waarvan uiteindelijk 58.500 aangiften met de grootste risico's werden beoordeeld en waar nodig behandeld. Ik heb aan het lid Leijten (SP) toegezegd om een schatting te geven van de kosten van het controleren van alle uitgeworpen aangiften. Dat betekent dat de Belastingdienst over het belastingjaar 2016 61.500 aangiften meer zou beoordelen en waar nodig behandelen.

Ons kenmerk
2019-0000042469

Om deze inspanning (structureel) te leveren, zou circa 270 fte per jaar extra nodig zijn. Deze inschatting is gemaakt op basis van de tijd die het kost om de aangiften te controleren die nu in categorie 1 terechtkomen. De extra kosten hiervoor bedragen circa € 26 miljoen per jaar structureel. In deze berekening zijn de indirecte kosten die deze maatregel meebrengt niet meegenomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het innen van opgelegde correcties en het behandelen van eventuele bezwaar- en beroepschriften.

Deze extra kosten zien op de aangiftebehandeling van Vpb-aangiften van het mkb. Zoals ik in het debat heb aangegeven, zou het een onevenredige capaciteitsuitbreiding vragen om alle aangiften te controleren. De uitvoerings- en toezichtstrategie van de Belastingdienst is hier ook niet op gericht. De Belastingdienst streeft ernaar dat burgers en bedrijven bereid zijn uit zichzelf (fiscale) regels na te leven, zonder dwingende en kostbare acties van de Belastingdienst.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

2019Z02943

Uitvoerings- en
handhavingsbeleid

Vragen van de leden Omtzigt (CDA) en Lodders (VVD) aan de staatssecretaris van Financiën over uitstaande belastingschuld (ingezonden 14 februari 2019)

Ons kenmerk
2019-0000042469

1

Kunt u aangeven hoe hoog de nog openstaande schuld was van belastingplichtigen bij de Belastingdienst op 1 januari en op 1 juli van de jaren 2016 en later?

2

Kunt u de cijfers uitsplitsen naar Landelijk Incasso Centrum (particulier en klein MKB), MKB en grote ondernemingen? (ook weer per half jaar)?

Antwoord

In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de openstaande belasting-schuld met een achterstand. Van een achterstand is sprake vanaf het moment dat de Belastingdienst een aanmaning naar de belastingschuldige heeft gestuurd. In deze cijfers gaat het om onbetwiste belastingvorderingen en zonder invorderingskosten en rente voor de belastingmiddelen. Hierbij is de definitie van achterstand in de Rijksbegroting gehanteerd. In de tabel is de schuld uitgesplitst waarop dynamisch monitoren (DM) van toepassing is.

Tabel 1: Achterstand belastingvorderingen (in € miljoen)

	Particulieren en kleinbedrijf	MKB midden	GO	Buiten- land	Overig	Totaal	Waarvan DM	Waarvan niet-DM
1-1-2016	1629	2293	829	165	12	4927	467	4461
1-7-2016	1565	3058	985	171	12	5792	707	5085
1-1-2017	1925	3048	968	188	11	6139	942	5196
1-7-2017	2232	2949	879	170	9	6240	1100	5140
1-1-2018	2517	2886	981	180	7	6570	1197	5373
1-7-2018	2763	2881	892	189	4	6729	1144	5586
1-1-2019	2982	2779	903	189	1	6855	1098	5757

Het bedrag aan openstaande belastingvorderingen met een achterstand is de afgelopen jaren opgelopen. Dat valt voor een deel te verklaren vanuit het dynamisch monitoren van niet direct inbare vorderingen. Voorheen werden deze vorderingen eerder afgeboekt als oninbaar. Bij dynamisch monitoren controleert de Belastingdienst aan de hand van digitaal beschikbare gegevens of de situatie van de debiteur is veranderd en er toch kan worden geïncasseerd. Dynamisch monitoren leidt enerzijds tot een structureel hoger achterstandspercentage omdat schulden langere tijd worden gevolgd en dus niet worden afgeboekt. Anderzijds leidt dynamisch monitoren per saldo tot hogere opbrengsten omdat de Belastingdienst minder vorderingen afboekt. Dynamisch monitoren wordt toegepast bij particulieren, mkb en buitenland.

Dat ook de overige achterstanden oplopen ligt aan een groot aantal factoren. Het is lastig de ontwikkeling eenduidig te verklaren. Deels speelt de groei van de totale door de Belastingdienst geïnde belasting- en premieopbrengsten een rol. Deze zijn tussen de jaren 2015 en 2018 gestegen van € 230 miljard naar € 270

miljard. Bij hogere belastingopbrengsten ligt het voor de hand dat gelijktijdig het bedrag stijgt van de aanslagen dat niet tijdig betaald wordt.

Uitvoerings- en handhavingsbeleid

Ook kan de toename van het aantal kleine ondernemers invloed hebben op de omvang van de vorderingen met achterstanden. Anderzijds leidt economische groei tot betere vermogensposities van ondernemingen, waardoor het invorderen van belastingschulden gemakkelijker wordt. Daarnaast wordt sneller betaald, omdat de marktrente relatief laag is in verhouding tot de invorderingsrente. Ook kan de schuldenproblematiek en de belasting- en betalingsmoraal van burgers een rol spelen.

Ons kenmerk
2019-0000042469

Daarnaast kunnen de ontwikkelingen bij de Belastingdienst op het gebied van de invordering een rol spelen. Enerzijds wordt met dynamisch monitoren beoogd om een groter deel van de vorderingen te innen. Anderzijds heeft het vertrek van ervaren medewerkers ook binnen de invordering zijn weerslag in de organisatie en is in de 20^e halfjaarsrapportage gerapporteerd over de problemen door de veranderingen in de invordering en de sterke groei van het werkaanbod.³ De Belastingdienst werkt onder meer door de wervingsinspanningen aan deze uitdagingen.

De stand van de vorderingen is geen goede indicatie van het deel van de belastingvorderingen dat de Belastingdienst niet binnenkrijgt. Daarvoor moet de ontwikkeling van de afgeboekte vorderingen worden gezien. Deze is opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 2: Afgeboekte vorderingen (in € miljoen)

Jaar	Afgeboekte vorderingen
2012	1364
2013	1411
2014	1291
2015	1431
2016	783
2017	691
2018	777

Deze tabel laat zien dat het bedrag van de afgeboekte vorderingen sterk is gedaald sinds 2016. De oorzaak daarvan is dat de Belastingdienst sinds dat jaar vorderingen minder snel afschrijft. Deze daling is niet volledig structureel, omdat ook onder dynamisch monitoren vorderingen op enig moment zullen worden afgeschreven. Over enkele jaren wordt duidelijk welk effect dynamisch monitoren structureel heeft op de afgeboekte vorderingen.

De hierboven genoemde totale achterstandsbedragen wijken af van eerder in de halfjaarsrapportages en in mijn brief van 20 februari 2019 gemelde bedragen.⁴ Dit is het gevolg van de introductie van een nieuwe bestuurlijke informatievoorziening op basis van datafundamenten. Deze voorziening is het resultaat van de inspanningen van de Belastingdienst om de managementinformatie te verbeteren. In de nieuwe voorziening worden meer gegevensbronnen ontsloten, waardoor de gebruikte gegevens nauwkeuriger en actueler zijn dan in de oude voorziening. Dat leidt in dit geval tot andere (hogere) gerapporteerde bedragen.

³ Kamerstukken II 2017/18, 31066, nr. 389.

⁴ Kamerstukken II 2018/19, 31066, nr. 457.

3

Kunt u deze vragen voor woensdag 20 februari 18.00 uur beantwoorden, zodat de antwoorden betrokken kunnen worden bij het debat over het bericht dat de Belastingdienst duizenden risicovolle aangiften niet controleert?

Antwoord

Ik heb deze vragen voor zover mogelijk beantwoord in mijn brief van 20 februari jongstleden.⁵ Daarbij heb ik toegezegd u de antwoorden te doen toekomen, met een volledige en gevalideerde analyse. Deze ontvangt u hierbij.

---

⁵ Kamerstukken II 2018/19, 31066, nr. 457.